

Do druku nr 131

PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 17 marca 2008 r.

BSA II - 021- 114/07

Pan
Lech CZAPLA
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Lech,

W odpowiedzi na pismo z dnia 6 grudnia 2007 r., Ps-11/07 uprzejmię przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o prokuraturze.

Z poważaniem

Prof. dr hab. Lech GARDOCKI

Warszawa, dnia 17 marca 2008 r.

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW I ANALIZ
Pl. Krasieńskich 2/4/6, 00-951 Warszawa

UWAGI

do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o prokuraturze

1. Przedstawiony do opinii projekt ma na celu rozdzielenie funkcji Prokuratora Generalnego i Ministra Sprawiedliwości. Zamiar ten należy ocenić pozytywnie. Realizuje on postulat wzmocnienia niezależności prokuratury oraz stworzenia instrumentów chroniących przed naciskami politycznymi. Warto przy tym podkreślić że Konstytucja RP z 1997 r. nie przewiduje odniesień do obu tych funkcji unii personalnej, wspominając odrębnie o Ministrze Sprawiedliwości (w art. 187 ust. 1 dotyczącym Krajowej Rady Sądownictwa) i o Prokuratorze Generalnym (w art. 191 ust. 1 pkt 1 dotyczącym Trybunału Konstytucyjnego). Niewątpliwie, z uwagi na pozycję ustrojową prokuratury, najkorzystniejszym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie odpowiednich gwarancji o charakterze konstytucyjnym. Wydaje się wszakże, że przedstawiony projekt w granicach wyznaczonych obowiązującą Konstytucją trafnie realizuje założone cele na poziomie ustawowym.
2. Za racjonalne należy także uznać uproszczenie struktury organizacyjnej prokuratury przez eliminację prokuratur apelacyjnych i prokuratury krajowej. Rozbudowanie kolejnych szczebli hierarchicznych w prokuraturze prowadzi do dublowania funkcji kontroli i nadzoru, odbiega także znacznie od wzorów europejskich.
3. Nie budzą żadnych zastrzeżeń uregulowania zmierzające do wzmocnienia niezależności prokuratorów.

Uwagi szczegółowe:

1. Wątpliwość budzi zawężenie kręgu osób, które mogą kandydować na stanowisko Prokuratora Generalnego wyłącznie do sędziów Izby karnej SN, oraz sędziów wydziałów karnych sądów apelacyjnych a także prokuratorów Prokuratury Generalnej (art. 1 pkt 10 oraz art. 2 projektu). W przypadku powołania pierwszego Prokuratora Generalnego oznacza to konieczność powołania go wyłącznie z bardzo wąskiego grona sędziów. Zawężenie grupy potencjalnych kandydatów wyłącznie do sędziów orzekających w sprawach karnych jest tym bardziej niezrozumiałe, że na gruncie obecnie obowiązujących przepisów każdy sędzia może uzyskać nominację na stanowisko prokuratora, bez względu na wydział, w którym orzeka. Projektodawcy pomijają także fakt, że nie istnieje pojęcie „sędziiego wydziału karnego” a jedynie sędziiego sądu powszechnego, ewentualnie sędziiego sądu rejonowego, okręgowego czy apelacyjnego. Wydaje się również, że nie ma głębszego uzasadnienia pominięcie wśród potencjalnych kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego sędziów sądów okręgowych oraz obecnych prokuratorów prokuratur okręgowych i apelacyjnych.
2. Art. 10a ust. 1 powinien wyraźnie wskazywać termin, w jakim Prezydent obowiązany jest powołać Prokuratora Generalnego spośród przedstawionych mu kandydatów. Niepowołanie w tym terminie żadnego z kandydatów oznaczałoby po stronie Prezydenta naruszenie prawa. Po upływie tego terminu uprawnienie do powołania Prokuratora Generalnego powinno przejść na inny podmiot (np. Marszałka Sejmu).
3. Sprzeczna z art. 198 ust. 1 Konstytucji jest regulacja przewidująca odpowiedzialność Prokuratora Generalnego przed Trybunałem Stanu (por. nowy art. 10c ust. 1 pkt 3). Konstytucja zawiera numerus clausus podmiotów, które mogą odpowiadać przed Trybunałem Stanu. W wyliczeniu tym nie ma Prokuratora Generalnego. Ustawa nie może więc rozszerzyć podmiotowego zakresu kognicji Trybunału Stanu.
4. Pozytywnie oceniając zniesienie szczebla prokuratur apelacyjnych, należy wskazać, że w znowelizowanym art. 17 ust. 9 pozostawiono kompetencję Ministra Sprawiedliwości do znoszenia m.in. prokuratur apelacyjnych.

5. Modyfikacji wymaga art. 97 z uwagi na to, że obecnie aplikację sądowo-prokuratorską przejęło Krajowe Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury.